

Sygn. akt VIII U 2483/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanej I. Ż.

o ustalenie płatnika składek i podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 24 października 2014 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala iż (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia zdrowotne zainteresowanej I. Ż. za okres od 1 lipca 2012 r. do 6 marca 2013 r.,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 2483/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.10.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że:

- w okresie od 1.07.2012r. do 6.03.2013r. odwołująca (...) sp. z o.o. w G. jest płatnikiem składek na ubezpieczenia zdrowotne dla zainteresowanej I. W. z tytułu umowy zlecenia;

- podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynoszą w tym okresie kwoty wymienione w decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że zainteresowana została zgłoszona do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu umowy zlecenia w okresie od 1.07.2012r. do 31.10.2012r. przez (...) sp. z o.o. we W., od 1.11.2012r. do 6.03.2013r. przez K.U.K.-E.F.I. I. Logistyka+B.+ (...) sp. z o.o. w O. [dalej K.U.K.], jednakże wyniki postępowania wyjaśniającego wskazują, że faktycznie wykonywała pracę dla odwołującej.

W ocenie organu rentowego, o tym kto jest płatnikiem składek zainteresowanej powinien decydować fakt świadczenia pracy na rzecz określonego podmiotu i to ten podmiot staje się pracodawcą. Z uwagi na fakt wykonywania pracy dla innego podmiotu pozorne jest istnienie umowy zlecenia między stronami, które jedynie formalnie podpisują zobowiązanie.

W odwołaniu od powyższej decyzji, (...) sp. z o.o. wniosła o jej zmianę i uznanie, że nie jest płatnikiem składek dla zainteresowanej w spornym okresie, bowiem jedyny stosunek prawny jaki łączyła z zainteresowaną to umowa o dzieło zawarta na okres od 1.01.2012r. do 30.06.2012r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. Dodatkowo podał, że w dniu 1 czerwca 2012r. odwołująca zawarła z firmą (...) Sp. z o.o. umowę porozumienia na mocy, której zgodnie z art. 23¹ k.p. dotychczasowy pracodawca, (...) Sp. z o.o. przekazuje, a nowy pracodawca (...) Sp. z o.o. przyjmuje od dnia 1 lipca 2012r. część pracowników na warunkach identycznych, jakie mieli oni do dnia 30 czerwca 2012r. Następnie w dniu 31 października 2012r. została zawarta umowa – porozumienie, której stronami byli odwołująca, R. i K.U.K., a na mocy której zgodnie z art. 23¹ k.p. spółka (...) przekazała spółce K.U.K. od 1 listopada 2012r. część pracowników na warunkach identycznych, jakie mieli do dnia 31 października 2012r. W ocenie organu rentowego, umowy o przekazaniu pracowników miały charakter pozorny, bowiem przejście pracowników miało na celu wyłącznie uchylenie się od obowiązku płacenia składek na ubezpieczenie. Z poczynionych przez organ rentowy wynika bowiem, że przekazani pracownicy nadal świadczyli pracę dla odwołującej.

Zainteresowana nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił co następuje:

Odwołująca w ramach prowadzonej działalności wykonuje usługi sprzątanania dla różnych firm, w zależności od wygranych przetargów.

Na podstawie umowy z dnia 29.12.2004r. odwołująca w okresie objętym skarżoną decyzją świadczyła usługi utrzymania czystości w firmie (...) sp. z o.o. w S..

Z dniem 1.07.2012r. odwołująca, w oparciu o zawartą z (...) sp. z o.o. we W. umowę, na podstawie art. 23¹ kp, przekazała część swoich pracowników wymienionych w załączniku do umowy, w tym G. S.. Wśród przekazanych pracowników nie było M. C., która została pracownikiem spółki (...) od 1.07.2012r.

W umowie o świadczenie usług z tego dnia, odwołująca zleciła (...) sp. z o.o. świadczenie usług, będących przedmiotem jej działalności tj. czynności utrzymania czystości. W celu ich realizacji, spółka (...) zobowiązała się do oddelegowania osób -wykonawców, to jest osób zatrudnionych u niej na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych.

W dniu 31.10.2012r. zawarta została umowa-porozumienie na mocy której spółka (...) przekazała część swoich pracowników do spółki K.U.K

Natomiast w dniu 1.11.2012r. odwołująca zawarła ze spółką K.U.K umowę o świadczenie usług, będących przedmiotem jej działalności tj. czynności utrzymania czystości. Spółka K.U.K. zobowiązała się do wykonywania tych usług, przy pomocy pozostających w jej dyspozycji zasobów osobowych.

W oparciu o powyższe umowy, spółka (...), a następnie spółka K.U.K. świadczyły m.in. dla odwołującej usługi utrzymania czystości. Odwołująca składała tym spółkom zamówienia na usługi sprzątanania obiektów, w których

wskazywała obiekt, rodzaj prac do wykonania, minimalną ilość wykonawców oraz kwotę wynagrodzenia za zlecaną usługę.

Nadzorem nad realizacją tych zleceń, w tym rekrutacją osób wykonujących usługi, zawieraniem umów, logistyką i koordynacją prac ze strony spółki (...), a potem spółki K.U.K. zajmowała się M. C., zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. kadr w tych spółkach. M. C. poszukiwała chętnych do pracy przy pomocy znajomych, ogłoszeń w internecie oraz wśród osób pracujących na obsługiwanych obiektach. M. C. została oddelegowana przez swojego pracodawcę do odwoływającej celem jej obsługi. W spornym okresie otrzymywała zlecenia tylko od odwoływającej. M. C. nie posiada wiedzy, czy zainteresowana przed 1.07.2012r. pracowała w M. (...) w S.,

G. S. do końca czerwca 2012r. pracowała u odwoływającej na stanowisku kierownika obiektów i miała swoje stanowisko pracy w biurze odwoływającej w S.. Następnie została przekazana w trybie 23¹ k.p do spółki (...) i od tego czasu świadczyła pracę w terenie, bez stacjonarnego stanowiska pracy. M. C. przekazywała jej informacje o podległych obiektach i rodzajach prac do wykonania. Do obowiązków G. S. należało nadzorowanie osób świadczących usługi czystości na tych obiektach, koordynacja i organizacja pracy, wyszukiwanie osób chętnych do pracy na podległych obiektach przy pomocy internetu, urzędów pracy i znajomych. G. S. przekazywała informacje na temat wykonania usługi tylko M. C.. Nie kontaktowała się w tych sprawach z pracownikami/przedstawicielami odwoływającej.

G. S. nie pamięta czy zainteresowana przed 1.07.2012r. pracowała w M. (...) w S., ale od tej daty nadzorowała wykonywaną przez nią pracę.

Zainteresowana współpracowała z odwoływającą w ramach umowy o dzieło zawartej na okres od stycznia do czerwca 2012r.

O pracy w salonie (...) w S. dowiedziała się od znajomej. W dniu 1.07.2012r. zainteresowana w siedzibie salonu zawarła umowę zlecenia ze spółką (...). Umowę do podpisu przedłożyła jej G. S.. Następnie, od 1.11.2012r. do 6.03.2013r. miała zawartą umowę zlecenia z firmą K.U.K. W ramach tych umów zajmowała się sprzątnięciem salonu w godzinach wieczornych. I. Ż. nie interesowała się działalnością spółek (...)U.K. Te spółki zgłosiły ją do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych i wypłaciły jej wynagrodzenie za realizację umów zlecenia.

Państwowa Inspekcja Pracy we W. po przeprowadzonej kontroli ustaliła, że spółka (...) w trybie art. 23¹ k.p przejmowała pracowników od różnych podmiotów. W ocenie kontrolującego przejęcia te miały charakter formalny, a celem było obejście przepisów prawa o obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia.

/dowód: umowa o dzieło zainteresowanej k. 8, umowy o świadczenie usług z dnia 1.07. i 1.11.2012r. k. 11, 14, umowa o przekazaniu pracowników k. 20, wykaz przekazanych osób i protokół kontroli ZUS, PIP /dołączone do akt/, przykładowe zamówienia na usługi sprzątnięcie obiektów k.18,19, akta rentowe zainteresowanej, zeznania świadków M. C., G. S.].

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie skarżącej zasługuje na uwzględnienie.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r. , Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt. 2 ww. ustawy, osoby fizyczne wykonujące umowę zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W myśl przepisów art. 66 ust. 1 pkt. lit. e, art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych [Dz. U z 2008r., Nr 64, poz. 1027] obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi. Jak stanowi art. 85 ust. 4 tej ustawy za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza zamawiający.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, zainteresowana, w okresie objętym skarżoną decyzją zawarła umowy zlecenia ze spółkami (...)U.K., które to spółki zgłosiły ją do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz wypłacały jej wynagrodzenie. Stąd też, na podstawie art. 85 ust. 4 ustawy z dnia 27.08.2004r. płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne za zainteresowaną są te spółki.

Bezspornym jest brak jakiegokolwiek stosunku prawnego łączącego odwołującą i zainteresowaną w spornym okresie. Zainteresowana o pracę w salonie (...) w S. dowiedziała się od znajomej i przyjęła ofertę zawarcia umowy zlecenia przedstawioną przez spółkę (...). Osobami nadzorującą jej pracę były G. S. i M. C., będące w tym czasie pracownikami tej firmy. Organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił okoliczności, że praca zainteresowanej była świadczona pod nadzorem pracowników odwołującej.

Okoliczność, że zainteresowana zajmowała się sprzątaniami w salonie (...) w S., będącym klientem odwołującej, nie uzasadnia stanowiska organu rentowego, że to odwołująca jest faktycznym zleceniodawcą i płatnikiem składek zainteresowanej. Organ rentowy podnosi, że o tym kto jest pracodawcą decyduje fakt świadczenia dla niego pracy. Bezspornym jest, że w rozpoznawanej sprawie w ogóle nie występuje stosunek pracy. Wskazać należy, że faktycznym beneficjentem pracy zainteresowanej była firma (...) w S., ale nie oznacza to, że ten podmiot winien być płatnikiem składek dla zainteresowanej. Firma ta zleciła wykonywanie usług porządkowych odwołującej, a ta przekazała realizację tych usług następnemu podmiotowi.

Obowiązujące przepisy prawa nie zakazują zlecenia usług w ramach podwykonawstwa i taka sytuacja, w ocenie Sądu, występuje w rozpoznawanej sprawie. Odwołująca na podstawie zawartych umów o świadczenie usług zleciła ich wykonywanie spółkom (...)U.K, przy pomocy pozostających w dyspozycji tych spółek zasobów osobowych. Wykonawcami usług były osoby zatrudnione w spółkach na podstawie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych. Do tych osób w spornym okresie należała zainteresowana. W ramach swobody prowadzenia działalności gospodarczej i swobody zawierania umów, zainteresowana i ww. spółki mogły zawierać umowy zlecenia.

Podnoszona przez organ rentowy okoliczność, że umowy odwołującej z klientami zakazywały wykonywania usług w ramach podwykonawstwa, zdaniem Sądu nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzyganej sprawy, bowiem ewentualne uchybienia w tym zakresie dotyczą stosunku prawnego pomiędzy odwołującą a jej klientami, co nie jest przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd nie podziela również stanowiska organu rentowego, że przedmiotem oceny w rozpoznawanej sprawie winien być stosunek prawny odwołującej ze spółkami (...)U.K.

Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych jako normy bezwzględnie obowiązujące podlegają ścisłej wykładni. Ustawa z dnia 13.10. 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawa z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych określają zasady podlegania tym ubezpieczeniom, precyzyjnie wskazując kto, na jakiej podstawie jest nimi objęty oraz płatników składek na ubezpieczenia.

Najogólniej można stwierdzić, że podstawą tą jest stosunek prawny łączący ubezpieczonego z płatnikiem, czyli w rozpoznawanej sprawie umowa zlecenia pomiędzy zainteresowaną a spółkami (...)U.K.

Przepisy ustawy z dnia 13.10.1998r. tylko w jednym przypadku – art. 8 ust. 2a - przewidują niejako „zmianę” płatnika składek i dotyczy to osób wykonujących pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, z którym jednocześnie pozostaje w stosunku pracy, nawet gdy umowa cywilnoprawna została zawarta w „osobą trzecią”.

Taka sytuacja nie występuje w rozpoznawanej sprawie i brak jest podstaw do ustalenia innego płatnika składek dla zainteresowanej, niż to wynika z zawartej umowy zlecenia.

Organ rentowy podnosi, że umowa zlecenia zainteresowanej jest pozorna, ponieważ spółki (...)U.K. zawierając je nie miały zamiaru płacić składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Zgodnie z przepisem art. 83 § 1 k.c. oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów jest nieważne. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Powołany przepis określa dwa rodzaje symulacji: pierwszą, polegającą na dokonaniu pozornej czynności prawnej, bez intencji ukrycia innej czynności prawnej (tzw. pozorność zwykła), a także drugą, polegającą na dokonaniu czynności prawnej pozornej w celu ukrycia innej czynności prawnej (tzw. pozorność kwalifikowana).

Po myśli art. 734. § 1 kc w zw. z art. 735 § 1 kc i art. 750 kc przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania za wynagrodzeniem określonej czynności dla dającego zlecenie.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że zainteresowana świadczyła usługi utrzymania czystości, a spółki (...)U.K. wypłaciły jej za to wynagrodzenie.

Trudno więc dociec, na czym miałyby polegać podnoszona przez organ rentowy pozorność umowy zlecenia, wszak obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenia czy zaliczki na podatek dochodowy mają charakter akcesoryjny do zawartej umowy. Nie odprowadzenie tych należności nie wpływa na ważność samej umowy. Wskazać też należy, że w przypadku zawarcia umowy, ustalenie pozorności zakłada zamierzone działanie obydwu stron tej umowy. Organ rentowy w żaden sposób nie wykazał, że zainteresowana zawarła umowę zlecenia dla pozorów.

W ocenie Sądu, okoliczność, że spółki (...)U.K nie odprowadziły należnych składek na ubezpieczenia może świadczyć jedynie o nieuczciwości zleceniodawcy, co samo w sobie nie może prowadzić do zmiany płatnika składek dla zainteresowanej. Z tych przyczyn Sąd nie uwzględnił wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z akt postępowania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w O. oraz informacji o odprowadzonych od umowy zlecenia składek na ubezpieczenia zdrowotne.

Fakt, że odwołująca zawarła umowę o przekazaniu części swoich pracowników w trybie art. 23¹ kp na rzecz spółki (...), a organ rentowy kwestionuje ważność tej umowy, nie ma znaczenia w rozpoznawanej sprawie. Zgodnie z tym przepisem „ W razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy”. Przewidziana w ww. przepisie instytucja „przekazania” dotyczy tylko pracowników a nie zleceniobiorców, a zatem nie ma zastosowania do zainteresowanej, która nie była pracownikiem odwołującej. W konsekwencji, „ważność” umowy o przekazaniu nie ma wpływu na sytuację zainteresowanej. Podobnie, bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy są ustalenia kontroli przeprowadzonej przez Inspekcję Pracy we W. w spółce (...) odnośnie przejmowania pracowników od innych firm.

W ustalonych stanie faktycznym, brak materialnoprawnych podstaw do uznania odwołującej za płatnika składek dla zainteresowanej, wobec czego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję. Ustalenie, że odwołująca nie jest płatnikiem składek zainteresowanej w spornym okresie, skutkuje orzeczeniem, że zainteresowana nie podlega ubezpieczeniom zdrowotnym z tytułu umowy zlecenia świadczonej dla odwołującej za ten okres.

Mając powyższe na uwadze, oraz fakt, że zainteresowana nie pozostawała w jakimkolwiek stosunku prawnym z odwołującą, Sąd nie znalazł podstaw do wzywania do udziału w sprawie spółek (...).U.K. i prowadzenia dalszego postępowania dowodowego.

O kosztach postępowania Sąd orzekła na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002r., Nr 163, poz.1349 ze zmianami).

SSO Grażyna Łazowska